TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. gruodžio 21 d.*

Byloje C-316/10

dėl *Vestre Landsret* (Danija) 2010 m. birželio 28 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. liepos 1 d., pataisyto 2010 m. rugpjūčio 24 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. rugpjūčio 26 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Danske Svineproducenter

prieš

Justitsministeriet,

dalyvaujant

Union européenne du commerce de bétail et de la viande,

* Proceso kalba: danų.

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász ir D. Šváby (pranešėjas),

generalinis advokatas Y. Bot,
posėdžio sekretorė A. Impellizzeri, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2011 m. rugsėjo 15 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Danske Svineproducenter*, atstovaujamos *advokat* H. Sønderby Christensen,

— *Union européenne du commerce de bétail ir de la viande*, atstovaujamos advokatų J.-F. Bellis, A. Bailleux ir *advokat* E. Werlauff,

— Danijos vyriausybės, atstovaujamos V. Pasternak Jørgensen, padedamos *advokat* P. Biering,

— Europos Komisijos, atstovaujamos B. Schima ir H. Støvlbæk,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su SESV 288 straipsnio antros pastraipos ir 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2005 dėl gyvūnų apsaugos juos vežant ir atliekant susijusias operacijas ir iš dalies keičiančio Direktyvas 64/432/EEB ir 93/119/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1255/97 (OL L 3, 2005, p. 1) 3 straipsnio antros pastraipos f ir g punktų, 37 straipsnio, taip pat minėto Reglamento Nr. 1/2005 I priedo II skyriaus 1.1 punkto f papunkčio ir 1.2 punkto bei VII skyriaus D skirsnio išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant profesionalios kiaulių augintojų organizacijos *Danske Svineproducenter* ir *Justitsministeriet* (Teisingumo ministerija) ginčą dėl, be kita ko, papildomų nacionalinės teisės aktų, kaip antai 2006 m. gruodžio 21 d. Nutarimo Nr. 1729 dėl vežamų gyvūnų apsaugos (*bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, Lovtidende 2006 A*, toliau – Nutarimas Nr. 1729/2006), kuriais patikslinami tam tikri Reglamento Nr. 1/2005 taikymo klausimai, suderinamumo su šiuo reglamentu ir įvairių minėto nutarimo nuostatų suderinamumo su šiuo reglamentu.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 1/2005

3 Reglamento Nr. 1/2005 2, 6, 8, 10 ir 11 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(2) Vadovaudamasi 1991 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyva 91/628/EEB dėl gyvūnų apsaugos juos vežant [ir iš dalies keičiančia Direktyvas 90/425/EEB ir 91/496/EEB (OL L 340, p. 17; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 12 t., p. 133), iš dalies pakeista 1995 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 95/29/EB (OL L 148, p. 52; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 17 t., p. 466) (toliau – Direktyva 91/628)], Taryba priėmė gyvūnų vežimo taisykles, kad būtų pašalintos techninės prekybos gyvais gyvūnais kliūtys ir rinkos subjektai galėtų nekliudomai veikti, užtikrindami patenkinamą tam tikrų gyvūnų apsaugą.

<...>

(6) 2001 m. birželio 19 d. <...> Taryba paragino Komisiją pateikti pasiūlymus, kaip užtikrinti veiksmingą galiojančių Bendrijos teisės aktų įgyvendinimą ir tikslų jų vykdymą, pagerinti gyvūnų apsaugą ir gerovę bei užkirsti kelią infekcinėms gyvūnų ligoms kilti ir plisti, taip pat kelti griežtesnius reikalavimus, kad gyvūnai

išvengtų skausmo ir kančių ir būtų užtikrinta jų gerovė bei sveikata vežimo metu ir po to.

<...>

(8) 2002 m. kovo 11 d. Gyvūnų gerovės ir gyvūnų sveikatos mokslinis komitetas pateikė savo nuomonę apie vežamų gyvūnų gerovę. Todėl Bendrijos teisės aktai turėtų būti iš dalies pakeisti, kad būtų atsižvelgta į naujausius mokslinius įrodymus, teikiant pirmenybę būtinybei užtikrinti jų įgyvendinimą artimiausiu metu.

<...>

(10) Atsižvelgiant į patirtį, sukauptą pagal Direktyvos [91/628] nuostatas derinant Bendrijos įstatymus dėl gyvūnų vežimo, ir į sunkumus, iškilusius dėl skirtingo šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę, būtų tikslingiau reglamentu nustatyti Bendrijos taisykles, taikomas šioje srityje. Kol bus priimtos išsamios nuostatos dėl tam tikrų gyvūnų rūšių, turinčių ypatingų poreikių ir sudarančių labai ribotą Bendrijos gyvūnų dalį, būtina leisti valstybėms narėms nustatyti arba toliau taikyti papildomas nacionalines taisykles, reglamentuojančias tokių rūšių gyvūnų vežimą.

(11) Tam, kad šis reglamentas būtų nuosekliai ir veiksmingai taikomas visoje Bendrijoje, laikantis pagrindinių jo principų, pagal kuriuos gyvūnai neturi būti vežami taip, kad jie galėtų susižaloti ar smarkiai kentėti, būtina priimti išsamias

nuostatas, atitinkančias ypatingus dėl įvairių vežimo būdų atsirandančius poreikius. Tokios išsamios nuostatos turėtų būti aiškinamos ir taikomos pagal minėtus principus ir laiku atnaujinamos, vos tik, ypač iš naujausių mokslinių pranešimų, paaiškėja, kad jos nebeatitinka nurodytų principų, taikomų ypatingoms rūšims ar vežimo būdams."

4 Pagal Reglamento Nr. 1/2005 1 straipsnį:

„1. Šis reglamentas taikomas gyvų stuburinių gyvūnų vežimui Bendrijoje <...>

<...>

3. Šis reglamentas neturėtų kliudyti priimti bet kokias griežtesnes nacionalines priemones, kuriomis siekiama užtikrinti gyvūnų gerovę, kai jie vežami visoje valstybės narės teritorijoje arba gabenami jūra išvykstant iš valstybės narės teritorijos.

<...>"

5 Šio reglamento 3 straipsnyje „Bendrosios gyvūnų vežimo sąlygos" įtvirtinta:

„Gyvūnus leidžiama vežti arba perduoti vežti tik taip, kad jie nesusižalotų ir nepatirtų didelių kančių.

Be to, būtina laikytis tokių sąlygų:

<...>

f) <...> gyvūnų gerovės sąlygos nuolat tikrinamos ir deramai palaikomos;

g) gyvūnams pagal jų dydį ir planuojamos kelionės pobūdį skiriama pakankamo ploto ir aukščio erdvė;

<...>“

6 Remiantis minėto reglamento 6 straipsnio 3 dalimi:

„Vežėjai veža gyvūnus, laikydamiesi I priede nustatytų techninių taisyklių.“

7 Reglamento Nr. 1/2005 I priedo II skyriuje pateiktos techninės taisyklės, susijusios su transporto priemonėmis. Jo 1 punkte, kuriame pateikiamos visoms transporto priemonėms taikomos nuostatos, nustatyta:

„1.1. Transporto priemonės, konteineriai ir jų įtaisai turi būti suprojektuoti, pagaminti, prižiūrimi ir naudojami, kad:

<...>

f) gyvūnai būtų pasiekiami, norint juos patikrinti ar prižiūrėti;

<...>

1.2. Gyvūnų garduose ir kiekviename jų lygyje turi būti pakankamai erdvu, kad virš gyvūnų būtų užtikrinta tinkama ventiliacija, jiems natūraliai stovint, ir be pagrindo nebūtų varžomi jų natūralūs judesiai.

<...>“

8 Šio priedo III skyriuje kalbama apie vežimą. Jo 2 punkte „Vežimas“ yra tokių nuostatų:

„2.1. Gyvūnams skiriama erdvė turi mažiausiai atitikti VII skyriuje pateikiamus skaičius pagal gyvūnų rūšį ir transporto priemonę.“

9 Kelionės laiką reglamentuojančio minėto priedo V skyriaus 1 punkte, kuriame, be kita ko, kalbama apie kitus kiaulinių šeimos naminius gyvūnus, nustatytos tokios taisyklės:

„<…>

1.2. <…> išvardytoms rūšims priskiriamų gyvūnų kelionės laikas neturi viršyti aštuonių valandų.

1.3. 1.2 punkte nurodyta ilgiausia kelionės trukmė gali būti pratęsta, jei įvykdyti VI skyriuje išvardyti reikalavimai.

<…>“

10 Minėtas VI skyrius apima, be kita ko, ilgoms kiaulinių šeimos naminių gyvūnų kelionėms taikomas papildomas nuostatas, kurios pateiktos keturiuose punktuose.

11 Šio skyriaus 1 punkte dėl visų rūšių ilgų kelionių išvardyti reikalavimai dėl stogo, grindų ir pakratų, pašarų, atskyrimo, taip pat minimalūs kriterijai, taikomi tam tikroms rūšims. Pastaruoju klausimu kiaulėms taikomas vienintelis reikalavimas, kad ilgai vežami gyvūnai svertų daugiau kaip 10 kg, išskyrus tuos atvejus, kai jie vežami su motinomis. Minėto skyriaus 2–4 punktai yra atitinkamai susiję su vandens atsargomis vežant gyvūnus konteineriuose, kelių transporto priemonių vėdinimu ir temperatūros kontrole, taip pat navigacijos sistemų naudojimu.

12 To paties I priedo VII skyriuje nustatytos taisyklės dėl ploto normų. Jame įtvirtinta:

„Gyvūnams skiriamas plotas turi mažiausiai atitikti šiuos skaičius:

<…>

D. Kiaulės

Vežimas geležinkeliais ir keliais

Visoms kiaulėms turi būti sudarytos minimalios sąlygos natūraliai atsigulti ir atsistoti.

Norint laikytis šių mažiausių reikalavimų, maždaug 100 kilogramų sveriančių kiaulių pakrovimo tankumas neturėtų viršyti 235 kilogramų vienam kvadratiniam metrui.

Atsižvelgiant į kiaulių veislę, dydį, ir fizinę būklę, gali prireikti padidinti pirmiau nurodytą minimalų reikalaujamą paviršiaus plotą; jį taip pat gali prireikti padidinti iki 20 proc. atsižvelgiant į oro sąlygas bei kelionės trukmę.

<…>“

13 Pagal Reglamento Nr. 1/2005 37 straipsnį minėtos nuostatos iš principo taikomos nuo 2007 m. sausio 5 d. Šio straipsnio paskutinėje pastraipoje nustatyta:

„Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visos valstybėse narėse.“

Direktyva 91/628 ir Reglamentas (EB) Nr. 411/98

14 Direktyva 91/628 panaikinta Reglamentu Nr. 1/2005, kaip numatyta jo 33 straipsnyje. Ši direktyva buvo taikoma, be kita ko, kiaulinių šeimos naminių gyvūnų gabenimui juos įvežant į bet kurią valstybę narę, išvežant iš jos ar vežant joje.

15 Kalbant konkrečiai apie kiaules, Direktyvos 91/628 priedo I skyriaus A skirsnio 2 punkto a ir b papunkčiuose numatyti reikalavimai dėl minimalaus gyvūnų gardų aukščio, kurių reikia laikytis, yra analogiški įtvirtintiems Reglamente Nr. 1/2005.

16 Šio priedo VI skyriaus 47 punkte reglamentuojamas pakrovimo tankumas. Šio punkto D skirsnis „Kiaulės“ buvo identiškas Reglamento Nr. 1/2005 I priedo VII skyriaus D skirsniui, pateiktam šio sprendimo 12 punkte.

17 Minėto priedo VII skyriuje, kurį sudaro 48 punktas, kur, be kita ko, kalbama apie kelionės trukmę, nustatyta:

„<…>

2. [Be kita ko, kiaulinių šeimos naminių gyvūnų] kelionės trukmė negali viršyti 8 val.

3. Maksimali kelionės trukmė, minima 2 punkte, gali būti pratęsta, jeigu gyvūnus vežanti transporto priemonė atitinka tokius papildomus reikalavimus:

<…>

— prie gyvūnų galima tiesiogiai prieiti,

<…>“

18 1998 m. vasario 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 411/98 dėl gyvūnų apsaugos papildomų standartų, taikomų kelių transporto priemonėms, naudojamoms gyvuliams vežti ilgiau nei aštuonias valandas trunkančiose kelionėse (OL L 52, p. 8; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 22 t., p. 294), priimtas remiantis Direktyvos 91/628 13 straipsnio 1 dalimi, įsigaliojo 1999 m. liepos 1 d. Šiame reglamente, remiantis jo 1 straipsniu, taikomu kartu su priedo 3 punktu, įtvirtinta, kad, be kita ko, kiaulėms vežti naudojamos transporto priemonės turi būti „įrengtos taip, kad bet kuriuo metu būtų galima tiesiogiai patekti pas vežamus gyvūnus, norint juos patikrinti ir jais visapusiškai tinkamai pasirūpinti“.

19 Reglamentu Nr. 1/2005, kaip numatyta jo 33 straipsnyje, taip pat buvo panaikintas ir Reglamentas Nr. 411/98.

20 2008 m. gegužės 8 d. Sprendime *Danske Svineproducenter* (C-491/06, Rink. p. I-3339) Teisingumo Teismas nusprendė:

„1. Nacionalinės teisės aktai <...> kuriuose nurodytos su gardų aukščiu susijusios normos tam, kad vežėjai galėtų remtis tikslesnėmis normomis nei įtvirtintos <...> Direktyvoje 91/628 <...>, gali būti priskirtini EB 249 straipsniu valstybėms narėms suteiktai diskrecijai, tačiau su sąlyga, kad šie teisės aktai, kuriais laikomasi šia direktyva <...> siekiamo vežamų gyvūnų apsaugos tikslo, netrukdo, pažeidžiant proporcingumo principą, įgyvendinti tikslus pašalinti technines kliūtis, trukdančias prekiauti gyvūnais, ir užtikrinti tinkamą organizuotos rinkos veikimą, kurių taip pat siekiama minėta <...> direktyva. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas privalo patikrinti, ar minėti teisės aktai nepažeidžia šių principų.

2. Direktyvos 91/628 <...> priedo VI skyriaus 47 punkto D skirsnis turi būti aiškinamas taip, kad valstybė narė turi teisę priimti nacionalines taisykles, kuriose nustatyta, kad kai vežimo trukmė viršija aštuonias valandas, vienai 100 kg kiaulei būtina skirti ne mažiau kaip 0,50 m^2 paviršiaus ploto."

Nacionalinė teisė

21 Pagal Nutarimą Nr. 1729/2006 vežant kiaules reikia laikytis tam tikrų normų.

22 Dėl minimalaus gardų aukščio šio nutarimo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Kai vežamos 40 kg ar daugiau sveriančios kiaulės, vidinis aukštis tarp horizontalių pertvarų, matuojamas nuo aukščiausio grindų taško iki žemiausio lubų taško ([pavyzdžiui], apatinė bet kurios skersinės sijos ar statramsčio pusė), vežant turi atitikti bent šiuos reikalavimus:

Vidutinis svoris [(kg)]	Vidinis aukštis, jei naudojama mechaninė vėdinimo sistema	Vidinis aukštis, jei naudojama kita vėdinimo sistema
40	74 cm	89 cm
50	77 cm	92 cm
70	84 cm	99 cm
90	90 cm	105 cm
100	92 cm	107 cm
110	95 cm	110 cm
130	99 cm	114 cm
150	103 cm	118 cm
170	106 cm	121 cm
190	109 cm	124 cm
210	111 cm	126 cm
230	112 cm	127 cm“

23 To paties straipsnio 5 dalyje reglamentuojamas tikrinimo aukštis, jei vežama ilgiau nei aštuonias valandas:

„Kai 40 kg ir daugiau sveriančios kiaulės vežamos ilgiau nei aštuonias valandas, naudojama transporto priemonė turi būti sukonstruota taip, kad, [pavyzdžiui], kai ji turi pakeliamą stogą ir perkeliamas pertvaras ar yra kitos panašios konstrukcijos, visais atvejais būtų užtikrinamas ne mažesnis kaip 140 cm vidinis tikrinimo aukštis kiekviename lygyje, matuojamas nuo aukščiausio grindų taško iki žemiausio lubų taško ([pavyzdžiui], apatinė skersinės sijos ar statramsčio pusė). Nustačius 140 cm vidinį tikrinimo aukštį, kai gyvūnai vežami keliais lygiais, kiekvieno aukštesnio lygio aukštis turi būti ne mažesnis nei numatyta 1 punkte."

24 Reikalavimai dėl pakrovimo tankumo nustatyti Nutarimo Nr. 1729/2006 2 priede, kurio D skirsnyje, skirtoje kiaulėms, numatyta:

„Vežimas geležinkeliu ir keliu, įskaitant priekabas

1. Trumpesnė nei aštuonių valandų kelionė:

Gyvas svoris (kg)	Paviršiaus plotas (m^2) gyvūnui
25	0,17
50	0,26

75	0,33
100	0,42
200	0,70
250 ar daugiau	0,80

Atsižvelgiant į gyvūno veislę, dydį ir sveikatos būklę, gali reikėti nurodytą plotą padidinti. Taip pat gali pasirodyti būtina iki 20 % padidinti paviršiaus plotą, atsižvelgiant į kelio sąlygas ir kelionės laiką.

2. Ilgesnė nei aštuonių valandų kelionė:

Gyvas svoris (kg)	Paviršiaus plotas (m^2) gyvūnui
25	0,20
50	0,31
75	0,39
100	0,50
200	0,84
250 ar daugiau	0,96

<...>“

25 Minėto nutarimo 36 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje numatyta pereinamoji nuostata, kuria iki 2010 m. rugpjūčio 15 d. vežėjai galėjo remtis transporto priemonių, pirmą kartą įregistruotų iki 2005 m. rugpjūčio 15 d., atžvilgiu. Pagal šią nuostatą:

„Kai [ilgiau nei aštuonias valandas] vežamos 40 kg ir daugiau sveriančios kiaulės, vidinis aukštis tarp horizontalių pertvarų, matuojamas nuo aukščiausio grindų taško iki žemiausio lubų taško ([pavyzdžiui], apatinė bet kurios skersinės sijos ar statramsčio pusė), turi atitikti bent šiuos reikalavimus:

Vidutinis svoris kg	Vidinis aukštis, jei naudojama mechaninė vėdinimo sistema	Vidinis aukštis, jei naudojama kita vėdinimo sistema
Kiaulės nuo 40 kg iki 110 kg	100 cm	107 cm
Kiaulės nuo 110 kg iki 150 kg	110 cm	118 cm
Kiaulės nuo 150 kg iki 230 kg	112 cm	127 cm
Kiaulės nuo 230 kg	> 112 cm	> 127 cm“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

26 2005 m. gegužės 14 d. *Danske Svineproducenter* pareiškė *Vestre Landsret* (Vakarų regioninis teismas) ieškinį, nukreiptą prieš *Justitsministeriet*, kuriame tvirtino, kad pagal Danijos teisės aktus dėl gyvūnų vežimo, galiojusius iki Nutarimo Nr. 1729/2006,

buvo nustatytos tam tikros vežant kiaules taikytinos normos, pavyzdžiui, minimalaus gardų aukščio, minimalaus tikrinimo aukščio, maksimalaus pakrovimo tankumo, kurios prieštaravo įvairioms Bendrijos teisės normoms, visų pirma Direktyvos 91/628 nuostatoms. Gavęs pirmą prašymą priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas minėtame Sprendime *Danske Svineproducenter* pateikė nuomonę dėl šios direktyvos aiškinimo šiuo aspektu taip, kaip išdėstyta šio sprendimo 20 punkte.

27 Vėliau vykstant tam pačiam procesui prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme ieškovė pagrindinėje byloje teigė, kad panašios nuo šiol taikytinos Nutarimo Nr. 1729/2006 nuostatos prieštarauja Reglamentui Nr. 1/2005.

28 Šiomis aplinkybėmis *Vestre Landsret* nusprendė dar kartą sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar SESV [288] straipsnio [antrą pastraipą] ir Reglamento <...> Nr. 1/2005 <...> 37 straipsnį, taip pat [šio reglamento] 3 straipsnio [antros pastraipos] f ir g punktus, taikomus kartu su [jo I priedo] II skyriaus 1.1. punkto f papunkčiu ir 1.2. punktu, ir [to paties reglamento] 3 straipsnio [antros pastraipos] g punktą, taikomą kartu su [šio] priedo VII skyriaus D skirsniu, reikia aiškinti taip, kad valstybės narės negali priimti nacionalinės teisės normų, kuriose nustatyti išsamūs [kiaulių vežimo keliais reikalavimai], susiję su vidiniu vežimo aukščiu, tikrinimo aukščiu ir pakrovimo tankumu?“

Dėl prejudicinio klausimo

Pirminės pastabos

29 *Danske Svineproducenter* ir *Union européenne du commerce de bétail et de la viande* prašo Teisingumo Teismo performuluoti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimą, atitinkamai praplečiant jį arba patikslinant jo apimtį.

30 Pirma, ieškovė pagrindinėje byloje ragina Teisingumo Teismą atsakyti į tris klausimus, atitinkančius prejudicinius klausimus, dėl kurių buvo priimtas minėtas Sprendimas *Danske Svineproducenter*.

31 Antra, *Union européenne du commerce de bétail et de la viande* siūlo performuluoti prejudicinį klausimą taip, kad jame taip pat būtų kalbama apie laisvo prekių judėjimo principą, lojalaus bendradarbiavimo principą ir Reglamento Nr. 1/2005 30 straipsnio 2 dalį. Be to, į šį klausimą reikėtų įtraukti nacionalinės teisės normas, nustatančias ne išsamius reikalavimus, o skaičius, kurių šiame reglamente nėra.

32 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant pagal SESV 267 straipsnį tik nacionalinis teismas, nagrinėjantis bylą ir turintis priimti sprendimą, atsižvelgdamas į konkrečias nagrinėjamos bylos aplinkybes, turi įvertinti tiek prejudicinio sprendimo reikalingumą savo sprendimui priimti, tiek Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Tik nacionalinis

teismas gali nuspręsti, kokius klausimus reikia pateikti šiam teismui, ir šalys pagrindinėje byloje negali pakeisti jų turinio (žr., be kita ko, 2009 m. spalio 15 d. Sprendimo *Hochtief ir Linde-Kca-Dresden*, C-138/08, Rink. p. I-9889, 20 ir 21 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką).

33 Be to, prejudicinių klausimų esmės pakeitimas arba atsakymas į papildomus ieškovių pagrindinėje byloje pastabose nurodytus klausimus būtų nesuderinamas su Teisingumo Teismo pareiga užtikrinti valstybių narių vyriausybėms ir suinteresuotosioms šalims galimybę pateikti pastabas pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį, atsižvelgiant į tai, kad pagal šią nuostatą suinteresuotosioms šalims pranešama tik apie sprendimus dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Hochtief ir Linde-Kca-Dresden* 22 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

34 Remiantis tuo darytina išvada, kad Teisingumo Teismas negali patenkinti prašymų performuluoti *Danske Svineproducenter* ir *Union européenne du commerce de bétail et de la viande* pateiktą klausimą.

35 Be to, nereikia tenkinti *Danske Svineproducenter* pateikto prašymo atnaujinti procesą, kurį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2011 m. gruodžio 9 d. Pirma, šis prašymas iš esmės grindžiamas sprendimu, kuriuo *Højesteret* (Aukščiausiasis teismas) atmetė ieškinį, pagrindinės bylos šalies pareikštą dėl sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, siekdama, kad papildomi prejudiciniai klausimai, kaip antai pateiktas šiame sprendime, būtų pateikti Teisingumo Teismui. Taigi tokia aplinkybė dėl savo pobūdžio neturi įtakos šiam prašymui priimti prejudicinį sprendimą. Antra, dėl nuorodos į 2011 m. spalio 6 d. Sprendimą *Astrid Preissl* (C-381/10, Rink. p. I-9281) reikia konstatuoti, kad jokie motyvai nepaaiškina, kaip šis sprendimas pateisina proceso atnaujinimą nagrinėjant šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

Teisingumo Teismo atsakymas

36 Prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo iš esmės klausia, ar Reglamentą Nr. 1/2005 reikia aiškinti taip, kad pagal jį valstybei narei draudžiama imtis priemonių, kuriomis nustatomos skaičiais išreikštos kiaulių vežimo keliais normos dėl, pirma, vidinio gyvūnams skirtų gardų aukščio, antra, vežamų gyvūnų tikrinimo ir, trečia, paviršiaus ploto vienam gyvūnui; prireikus šios normos gali skirtis pagal tai, ar jos taikomos ilgesnėms, ar trumpesnėms nei aštuonių valandų kelionėms. Konkrečiai kalbant, šis teismas sieja tokias normas atitinkamai su minėto reglamento 3 straipsnio antros pastraipos g punktu, taikomu kartu su minėto reglamento I priedo II skyriaus 1.2 punktu, 3 straipsnio antros pastraipos f punktu, taikomu kartu su minėto reglamento I priedo II skyriaus 1.1 punkto f papunkčiu, ir 3 straipsnio antros pastraipos g punktu, taikomu kartu su minėto reglamento I priedo II dalies D skirsniu.

37 Tačiau formuluodamas savo klausimą, skaitomą atsižvelgiant į sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodytus argumentus, šis teismas pabrėžia, kad minėtame Sprendime *Danske Svineproducenter* Teisingumo Teismas jau yra pateikęs nuomonę dėl tokių nacionalinės teisės normų, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, suderinamumo su Direktyva 91/628, kurios nuostatos labai panašios į Reglamento Nr. 1/2005 nuostatas, kiek tai susiję su tokiomis priemonėmis reglamentuojamais klausimais. Šiomis aplinkybėmis *Vestre Landsret* klausia dėl galimo aplinkybės, kad nuo šiol šią sritį Sąjungoje reglamentuoja reglamentas, o ne direktyva, poveikio valstybių narių galimybei imtis tokio pobūdžio priemonių.

38 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal SESV 288 straipsnio antrą ir trečią pastraipas direktyva privaloma valstybėms narėms rezultato, kurį reikia pasiekti, atžvilgiu, bet nacionalinės valdžios institucijos pasirenka jos įgyvendinimo formą ir būdus, o reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

39 Taigi dėl pobūdžio ir paskirties Sąjungos teisės šaltinių sistemoje reglamentų nuostatos paprastai iškart veikia nacionalinės teisės sistemose, todėl nacionalinėms valdžios institucijoms nereikia imtis taikymo priemonių (žr. 2004 m. birželio 24 d. Sprendimo *Handlbauer*, C-278/02, Rink. p. I-6171, 25 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

40 Vis dėlto kai kurias jų nuostatas gali prireikti įgyvendinti valstybėms narėms priimant taikymo priemones (minėto Sprendimo *Handlbauer* 26 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

41 Be to, iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad valstybės narės gali priimti reglamentą įgyvendinančias priemones, jeigu jos nepažeidžia jo tiesioginio taikymo, neiškraipo jo, kaip Bendrijos teisės akto, prigimties ir jei patikslina šiuo reglamentu suteiktos diskrecijos įgyvendinimą, nepažeisdamos jo nuostatų (2004 m. spalio 14 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus*, C-113/02, Rink. p. I-9707, 16 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

42 Todėl aplinkybė, kad Sąjungos teisės normos dėl vežamų gyvūnų apsaugos šiuo metu yra numatytos reglamente, nebūtinai reiškia, jog bet kokia nacionalinė šios teisės normos taikymo priemonė šiuo metu yra draudžiama.

43 Taigi siekiant nustatyti, ar nacionalinė Reglamento Nr. 1/2005 taikymo priemonė atitinka Sąjungos teisę, reikia remtis atitinkamomis šio reglamento nuostatomis ir patikrinti, ar pagal šias nuostatas, kurios aiškinamos atsižvelgiant į jo tikslus, valstybėms narėms draudžiama, nurodoma ar leidžiama priimti tam tikras taikymo priemones, o pastaruoju atveju visų pirma, ar atitinkama priemonė patenka į kiekvienoje valstybėje narėje pripažįstamos diskrecijos įgyvendinimo sritį.

44 Dėl Reglamento Nr. 1/2005 tikslų reikia pažymėti, kad nors aišku, jog šiuo reglamentu, kaip nurodyta jo 2 konstatuojamojoje dalyje, siekiama pašalinti techninės prekybos gyvais gyvūnais kliūtis ir užtikrinti, kad rinkos subjektai galėtų nekliudomai veikti lygiai taip pat, kaip buvo siekiama Direktyva 91/628, kurios tęsinys jis yra, vis dėlto iš minėto reglamento 2, 6 ir 11 konstatuojamųjų dalių matyti, kad, kaip ir šia direktyva, minėtu reglamentu visų pirma siekiama užtikrinti vežamų gyvūnų apsaugą. Taigi minėto Sprendimo *Danske Svineproducenter* 29 punkte padaryta išvada dėl šios direktyvos tikslų galioja ir Reglamentui Nr. 1/2005.

45 Remiantis būtent šiais samprotavimais reikia nagrinėti nacionalines priemones, kaip antai nagrinėjamas šioje byloje, nustatančias skaičiais išreikštas kiaulių vežimo keliais normas dėl vidinio gardų aukščio, vežamų gyvūnų tikrinimo ir paviršiaus ploto vienam gyvūnui.

Vidinis gardų aukštis

46 Dėl vidinio kiaules vežti naudojamų kelių transporto priemonėse gyvūnams skirtų gardų aukščio pagrindinėje byloje nagrinėjamame teisės akte numatytos dviejų skirtingų rūšių normos. Viena vertus, Nutarimo Nr. 1729/2006 9 straipsnio 1 dalyje, taikomoje neatsižvelgiant į kelionės trukmę, nustatytos normos dėl minimalaus gardų aukščio, kuris priklauso nuo vežamų gyvūnų svorio. Kita vertus, šio nutarimo 36 straipsnio 4 dalyje nustatytos tokio pat pobūdžio, tačiau griežtesnės laikinos normos, taikomos tik tais atvejais, kai kelionė trunka ilgiau nei aštuonias valandas. Tokios normos yra identiškos išnagrinėtoms minėtame Sprendime *Danske Svineproducenter*, kaip tai matyti iš šio sprendimo 14, 15 ir 34 punktų.

47 Šis kiaulių vežimo keliais aspektas reglamentuotas Reglamento Nr. 1/2005 3 straipsnio antros pastraipos g punkte, taip pat jo I priedo II skyriaus 1.2 punkte ir VII skyriaus D skirsnio pirmame sakinyje. Iš visų šių nuostatų matyti, kad kiaulėms vežti naudojamose kelių transporto priemonėse minimalus vidinis gyvūnams skirtų gardų aukštis turi būti pakankamas, kad jos galėtų natūraliai, atsižvelgiant į jų dydį ir numatytą kelionę, stovėti, kad virš gyvūnų, jiems natūraliai stovint, būtų užtikrinta tinkama ventiliacija ir be pagrindo nebūtų varžomi jų natūralūs judesiai. Be to, kaip konstatuota šio sprendimo 15 punkte, tokios nuostatos atitinka Direktyvos 91/628 nuostatas, kurios buvo išaiškintos minėtame Sprendime *Danske Svineproducenter*.

48 Kadangi šiuo reglamentu tikslus vidinių gardų aukštis nereglamentuojamas, o atitinkamos nuostatos šiuo klausimu yra tokios pačios kaip ir Direktyvos 91/628 nuostatos, šiuo atžvilgiu reikia pripažinti tam tikrą valstybių narių diskreciją, analogišką tai, kuri buvo pripažinta minėtame sprendime nagrinėjant šią direktyvą.

49 Be to, kaip tvirtina Danijos vyriausybė, patvirtindama normas, kuriomis nacionaliniu lygiu konkrečiai nustatomas Reglamente Nr. 1/2005 bendrai suformuluotų reikalavimų turinys, valstybė narė sustiprina teisinį saugumą, nes šiose normose nustatomi kriterijai, padidinantys šio reglamento reikalavimų nuspėjamumą ir todėl prisidedantys prie to, kad atitinkami ūkio subjektai jų laikytųsi, ir darantys veiksmingesnę bei objektyvesnę kontrolę, kurią šiuo tikslu turi atlikti kompetentingos institucijos.

50 Todėl nacionalinių priemonių, nustatančių skaičiais išreikštas normas dėl vidinio gardų aukščio, patvirtinimas savaime neprieštarauja minėtam reglamentui.

51 Tačiau svarbu, kad tokios normos atitiktų tiek Reglamento Nr. 1/2005 nuostatas ir tikslus, tiek bendruosiuos Sąjungos teisės principus, visų pirma proporcingumo principą.

52 Pagal šį principą, kurio pirmiausia turi laikytis Sąjungos teisę taikančios valstybių narių teisėkūros ir reguliavimo institucijos, reikalaujama, kad nuostatoje įtvirtintos priemonės būtų tinkamos numatytam tikslui pasiekti ir neviršytų to, kas būtina jam įgyvendinti (šiuo klausimu žr. 2010 m. birželio 24 d. Sprendimo *Pontini ir kt.*, C-375/08, Rink. p. I-5767, 87 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Minėtas principas, be kita ko, reiškia, kad esant Sąjungos teisės aktui, kuriuo siekiama kelių tikslų, vienas kurių – pagrindinis, valstybė narė, kuri pasinaudodama pagal šio teisės akto nuostatą jai suteikta diskrecija priima teisės normą, turi laikytis šio pagrindinio tikslo ir netrukdyti įgyvendinti kitų šio teisės akto tikslų. Todėl atsižvelgiant į šiuos kitus tikslus nacionalinės teisės norma turi būti tokia, kad galėtų užtikrinti minėto pagrindinio tikslo įgyvendinimą ir neviršytų to, kas būtina jį pasiekti (pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Danske Svineproducenter* 31, 32 ir 40 punktus).

53 Abi nurodytas normų rūšis reikia panagrinėti atsižvelgiant į šiuos skirtingus požiūrius.

54 Pirma, dėl minimalų vidinį gardų aukštį reglamentuojančių nuostatų, kaip antai pagrindinėje byloje, reikia konstatuoti, kad jose nustatytomis normomis gali būti įgyvendinamas pagrindinis Reglamento Nr. 1/2005 tikslas – užtikrinti vežamų gyvūnų apsaugą (pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Danske Svineproducenter* 46 punktą).

55 Tačiau reikia pažymėti, kad tokio pobūdžio normos turi būti taikomos bet kokiam kiaulių vežimui, net jeigu jos iš dalies vežamos šias normas nustačiusios valstybės narės teritorijoje, todėl jos gali trukdyti įgyvendinti tikslus pašalinti technines kliūtis,

trukdančias prekiauti gyvūnais, ir sudaryti palankias veiklos sąlygas rinkos institucijoms, kurių taip pat siekiama Reglamentu Nr. 1/2005. Todėl, atsižvelgiant į šiuos tikslus, reikia patikrinti, ar šios normos yra būtinos siekiant pagrindinio šio reglamento tikslo – užtikrinti vežamų gyvūnų apsaugą – ir yra proporcingos, o taikant jas neproporcingai (pagal analogiją žr. 2010 m. vasario 25 d. Sprendimo *Müller Fleisch*, C-562/08, Rink. p. I-1391, 38 ir 42 punktus) neapribojamas laisvas importuojamų ir eksportuojamų prekių judėjimas (pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Danske Svineproducenter* 43 punktą).

56 Todėl skaičiais išreikštos normos dėl minimalaus vidinio gardų aukščio, kaip antai nustatytos Nutarimu Nr. 1729/2006, turi būti proporcingos vežamų gyvūnų apsaugos tikslui ir neturi viršyti to, kas būtina jam įgyvendinti.

57 Šiuo klausimu visų pirma reikia patikrinti, ar minėtos normos neviršija to, kas būtina įgyvendinant vežamų gyvūnų gerovės apsaugos tikslą, kurio siekiant Reglamente Nr. 1/2005 nustatyti reikalavimai, pagal kuriuos, pirma, visos kiaulės turi turėti galimybę natūraliai stovėti garduose ir kiekviename lygyje turi būti pakankamai erdvu, kad virš gyvūnų, jiems natūraliai stovint, būtų užtikrinta tinkama ventiliacija ir nebūtų varžomi natūralūs judesiai.

58 Be to, taip pat reikia patikrinti, ar minėtos normos nelemia papildomų išlaidų arba techninių sunkumų, dėl kurių arba jas priėmusių valstybių narių gamintojai, arba kitų valstybių narių gamintojai, norintys eksportuoti savo prekes į pirmąją valstybę narę ar per ją, atsiduria nepalankesnėje padėtyje (pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Danske Svineproducenter* 45 punktą).

59 Kadangi Teisingumo Teismui pateiktoje medžiagoje nėra vertinimų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į kitų nei ta, kuri nustatė šias normas, valstybių narių įprastus standartus, nustatytus remiantis Reglamentu Nr. 1/2005, turi šiuo klausimu atlikti reikalingus patikrinimus.

60 Vis dėlto reikia pažymėti, kad normos dėl minimalaus vidinio gardų, skirtų vežti ilgiau nei aštuonias valandas, aukščio, kaip antai patvirtintos Nutarimo Nr. 1729/2006 36 straipsnio 4 dalies pereinamosiose nuostatose, negali būti laikomos proporcingomis, jei nustatydama bendrą tvarką ta pati valstybė narė patvirtino ir mažiau varžančias normas, kaip antai pateiktas šio nutarimo 9 straipsnio 1 dalyje.

Vežamų gyvūnų tikrinimai

61 Pagal Nutarimo Nr. 1729/2006 9 straipsnio 5 dalį kelių transporto priemonės, naudojamos vežti daugiau kaip 40 kg sveriančias kiaules ilgiau nei aštuonias valandas, turi būti sukonstruotos taip, kad visais atvejais būtų užtikrinamas ne mažesnis kaip 140 cm vidinis tikrinimo aukštis kiekviename lygyje.

62 Šiuo aspektu Reglamento Nr. 1/2005 3 straipsnio antros pastraipos f punkte, kuris skaitomas kartu su šio reglamento I priedo II skyriaus 1.1 punkto f papunkčiu, numatyta, jog gyvūnams vežti skirtos transporto priemonės turi būti sukonstruotos taip, kad gyvūnai būtų nuolat pasiekiami norint patikrinti jų gerovės sąlygas. Tačiau reikia konstatuoti, kad, priešingai, nei tai buvo pagal Direktyvą 91/628 ir Reglamentą Nr. 411/98, Reglamento Nr. 1/2005 nuostatos dėl vežamų gyvūnų tikrinimo taikomos visoms transporto priemonėms, neatsižvelgiant į kelionės trukmę.

63 Todėl nacionalinė priemonė, kuria nustatomi specialūs reikalavimai šiuo klausimu, taikomi tik ilgiau kaip aštuonias valandas trunkančioms kelionėms, prieštarauja minėtoms Reglamento Nr. 1/2005 nuostatoms, nes galimybė prieiti prie gyvūnų, siekiant nuolat tikrinti jų gerovės sąlygas, turi būti numatyta bet kurios kelionės atveju.

64 Be to, reikia pridurti, kad, kaip matyti *mutatis mutandis* iš šio sprendimo 54–59 punktų, skaičiais išreikštos normos, nustatančios tokiai prieigai reikalingą minimalų tikrinimo aukštį, turi atitikti Reglamento Nr. 1/2005 tikslus ir būti jiems proporcingi.

Paviršiaus plotas vienam gyvūnui

65 Remiantis Nutarimo Nr. 1729/2006 2 priedo D skirsnio 1 ir 2 punktais, vežant kiaules keliais, joms turi būti skirtas minimalus paviršiaus plotas, kuris priklauso nuo jų svorio; konkrečiai kalbant, vienai bent 100 kg kiaulei būtina skirti ne mažiau kaip 0,42 m^2 paviršiaus ploto, kai vežimo trukmė neviršija aštuonių valandų, ir 0,50 m^2 – kai kelionė trunka ilgiau.

66 Šis gyvų gyvūnų vežimo aspektas reglamentuotas Reglamento Nr. 1/2005 3 straipsnio antros pastraipos g punkte, pagal kurį „gyvūnams pagal jų dydį ir planuojamos kelionės pobūdį skiriama pakankamo ploto <...> erdvė“. Būtent dėl kiaulių šio reglamento I priedo VII skyriaus D skirsnyje nurodyta, kad tam, jog jos galėtų natūraliai atsigulti arba atsistoti, „maždaug 100 kilogramų sveriančių kiaulių pakrovimo tankumas neturėtų viršyti 235 kilogramų vienam kvadratiniam metrui“, o šis minimalus paviršiaus plotas gali būti padidintas iki 20 % atsižvelgiant į kelionės trukmę. 100 kg sveriančių gyvūnų atveju pagal šiuos kriterijus atitinkamai skiriama 0,42 m^2 ir 0,50 m^2 ploto.

67 Todėl reikia konstatuoti, kad skaičiais išreikštos maksimalaus pakrovimo tankumo normos, kaip antai nustatytos Nutarimo Nr. 1729/2006 2 priedo 1 ir 2 punktuose, neprieštarauja Reglamento Nr. 1/2005 nuostatose įtvirtintoms minimalioms ir maksimalioms normoms (pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Danske Svineproducenter* 50 punktą).

68 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Reglamentas Nr. 1/2005 turi būti aiškinamas taip, jog:

— pagal šį reglamentą valstybei narei nedraudžiama priimti normų, taikomų vežant kiaules keliais, kuriomis, siekiant stiprinti teisinį saugumą, nepažeidžiant gyvūnų gerovės tikslo ir nenustatant šiuo atžvilgiu pernelyg griežtų kriterijų patikslinami šiame reglamente nustatyti reikalavimai dėl minimalaus vidinio gyvūnų gardų aukščio, jei šios normos nelemia papildomų išlaidų arba techninių sunkumų, dėl kurių jas priėmusių valstybių narių gamintojai arba kitų valstybių narių gamintojai, norintys eksportuoti savo prekes į pirmąją valstybę narę ar per ją, atsiduria nepalankioje padėtyje, o prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi tai patikrinti; normos, kaip antai nustatytos Nutarimo Nr. 1729/2006 36 straipsnio 4 dalyje numatytose pereinamose nuostatose, vis dėlto negali būti laikomos proporcingomis, nes nustatydama bendrą tvarką valstybė narė patvirtino mažiau varžančias normas, kaip antai pateiktas šio nutarimo 9 straipsnio 1 dalyje,

— pagal šį reglamentą valstybei narei draudžiama priimti normas, taikomas vežant kiaules keliais, kuriomis patikslinami minėtame reglamente numatyti reikalavimai dėl galimybės prieiti prie gyvūnų, siekiant nuolat tikrinti jų gerovės sąlygas, kurie taikomi tik jei kelionė trunka ilgiau kaip aštuonias valandas, ir

— pagal šį reglamentą valstybei narei nedraudžiama priimti normų, nustatančių, jog, vežant kiaules keliais, joms turi būti skirtas minimalus paviršiaus plotas, kuris priklauso nuo jų svorio; konkrečiai kalbant, vienai 100 kg kiaulei būtina skirti ne mažiau kaip 0,42 m^2 paviršiaus ploto, kai vežimo trukmė neviršija aštuonių valandų, ir 0,50 m^2 – kai kelionė trunka ilgiau.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

69 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1/2005 dėl gyvūnų apsaugos juos vežant ir atliekant susijusias operacijas ir iš dalies keičiantį Direktyvas 64/432/EEB ir 93/119/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1255/97 reikia aiškinti taip:

— **pagal šį reglamentą valstybei narei nedraudžiama priimti normų, taikomų vežant kiaules keliais, kuriomis, siekiant stiprinti teisinį saugumą, nepažeidžiant gyvūnų gerovės tikslo ir nenustatant šiuo atžvilgiu pernelyg griežtų kriterijų patikslinami šiame reglamente nustatyti reikalavimai dėl minimalaus vidinio gyvūnų gardų aukščio, jei šios normos nelemia papildomų išlaidų arba techninių sunkumų, dėl kurių jas priėmusių valstybių narių**

gamintojai arba kitų valstybių narių gamintojai, norintys eksportuoti savo prekes į pirmąją valstybę narę ar per ją, atsiduria nepalankioje padėtyje, o prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi tai patikrinti; normos, kaip antai nustatytos 2006 m. gruodžio 21 d. Nutarimo Nr. 1729 dėl vežamų gyvūnų apsaugos 36 straipsnio 4 dalyje numatytose pereinamose nuostatose, vis dėlto negali būti laikomos proporcingomis, nes nustatydama bendrą tvarką valstybė narė patvirtino mažiau varžančias normas, kaip antai pateiktas šio nutarimo 9 straipsnio 1 dalyje,

— **pagal šį reglamentą valstybei narei draudžiama priimti normas, taikomas vežant kiaules keliais, kuriomis patikslinami minėtame reglamente numatyti reikalavimai dėl galimybės prieiti prie gyvūnų, siekiant nuolat tikrinti jų gerovės sąlygas, kurie taikomi tik jei kelionė trunka ilgiau kaip aštuonias valandas, ir**

— **pagal šį reglamentą valstybei narei nedraudžiama priimti normų, nustatančių, jog, vežant kiaules keliais, joms turi būti skirtas minimalus paviršiaus plotas, kuris priklauso nuo jų svorio; konkrečiai kalbant, vienai 100 kg kiaulei būtina skirti ne mažiau kaip 0,42 m^2 paviršiaus ploto, kai vežimo trukmė neviršija aštuonių valandų, ir 0,50 m^2 – kai kelionė trunka ilgiau.**

Parašai.